

РУСЛАН

Виходить у Львові по два дні кожний неділю руских свят о 3¹/₂ год. по полудні.
 Редакція, адміністрація експедиції «Руслан» при ул. Осолітських ч. II. (партер) (Фронт від ул. Ухої). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в сажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. Рекламні неопечатані є вільні від порта. — Огольшеня звичайні приймаються по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 іч від стрічки. Подати і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Передплата
 на «РУСЛАН» вносить:
 в Австрії:
 на цілий рік . . . 20 кор.
 на пів року . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 на місяць . . . 1.70 кор.
 За границею:
 на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів, або 12 рублів; з висилкою двічі в тиждні 5¹/₂ долара, або 10 рублів; з висилкою що суботи 4¹/₂ долара, або 9 рублів.
 Поодинокє число по 10 сот.

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича

На вістрію.

(X) Як небудь запевнювано вже, що в державній раді розпочне ся правильна законодавча робота, що будуть ухвалені державні конечности, а після того і неминучо й конечности народні, подавали ми сі за певнення з великою застерогою і зневірою.

І тепер виявило ся, що наша зневіра не була безосновна. Ледве вислано після першого читаня будж. провізорії дотичну предлогу до будж. комісії і палата мала приступити до першого читаня торгового договору з Румунією і закона про торгово-політичну повновласть, отже до справ, які повинні бути полагоджени перед кінцем року і мають для монархії незвичайну вагу з огляду на заграничну політику, виступили чеські хліборобники знов з домаганем, що не пустять закона про торгово-політичну повновласть, поки не будуть мати певної поруки що до обнови кабінету. Боротьба проти монархії і її інтересів починає ся отже знов на найдразливійшій для неї точці, подібно як в зимовій сесії, іменно в справах, які відносять ся до балканських держав. Ся боротьба набирає тим більшого значіння, з огляду на сучасні відносини на Балкані і на кертичну політику ворожу Австро-Угорщині і тому она тим більше небезпечна. Тут парламентарна політика входить в різку суперечність з напрямом і інтересами заграничної політики монархії, не згадуючи про се, яку шкоду заповідає ся спинованем полагоди тих справ австрійському промислови і торгівлі

Треба ще й се мати на тямці, що Угорщина на основі важного до кінця року зако на про торгово-політ. повновласть готова заключити торговий договір з Румунією. Колиж Слав. Єднота і укр.-руский клуб спиноють ухваленє сего закона, то ставлять сим цілу справу на вістрію, а домаганем парламентаризовани кабінету можуть погубити сам парламент.

Істория держ. ради з перед трицяти літ могла би бути вельми поучна для провідників теперішньої обструкції. Тоді розходило ся також о призволєня видатків на овладу Босни і Герцоговини, проти чого виступала вельми різко тодішня німецька лівица. Доля, яка постигла опісля німецьку лівицю, повинна би донести і провідників обструкції до отямлення і можна їм задати Гребінчине питаня: Гляди, добродію, чи міцний твій млинок?

Дописуватель «Діла» подає яко одну з понук обструкції, що «Поляки будуть триюмфувати, що їх «австрійский патриотизм» і «австрійский змисл» виратували парламент а з ним може й саму державу».

Однак чи се добре, щоби як раз «наша обструкція заманіфестувала ся плястичійне», як висловлює ся дописуватель «Діла» і могла величати ся, що як раз она причинила ся до розбитя парламенту, над сим повинні би провідники укр. руского клубу зріло призадумати ся. Правда, посеред клубу є ще такі політики, котрі вже переходили до дневного порядку над Австрією, перенесли центр до Києва і т. п. робили промахи, однак події останних днів про закритє «Одеської Просвіти», про закритє «Укр. Громади» у Варшаві і т. п.

повинні би їм насунути поражену задуму над сими справами.

Огляд часописий.

(З життя української молодєжи за границею: Єї народна робота познакою національного освідомлення. Українська молодіж в Петербурзі і в Одесі. Кружок студентів Українців «культури польської». Житє української громади в Парижі. «Село» про «паньску» і «мужицку» мову).

В трудних обставинах, серед яких доводить ся жити Українцям в російській царстві «конституційнім», всеж таки проявляє ся соняшний промінь національної свідомости, а доказом сего стає робота університетської молодєжи для пізнаня всего того, що наше рідне. Цікаво буде і нашим землякам пізнати сю роботу української молодєжи і тому подаємо тут за «Радою» вісти про змаганє української молодєжи, а передовеім про гурток українознавства в петербурзькїм університеті. Житє українознавства йде повною ходою. Єсть уже деякі і реальні наслідки за два роки єго діяльности. Так ми чули від шановного керманяча проф. Польшера, що одному з членів гуртка студентови Г—ови пропонували лишитись при петербурзькїм університеті — і обіцяли закордонну стипендию (1200 карб. на рік). Саме як раз тепер друкує праці по українознавству сього товариша академія наук у своїх «Извѣстях».

Як би не ставитись до діяльности гуртка — а сей відрадний факт можна поставити ему у плюс.

Приблизно що тиждня читають на зібранях гуртяни свої реферати, та доводить ся сказати,

О. Віктор Катрайн.

Віг атеїзму — го анархізму.

Поучний образок з університетского життя теперішности.

Переложив о. І. Плавюк.

(Дальше).

Професор: Ми переочили ще одну точку, що може буде в силі відперти нестійність вашого погляду. Коли я передше сказав, що переконанє народа є послідним жерелом права, то я повинен був точнійше висловити ся, воля народа є послідним жерелом права і то не воля нині живучого народа, але воля тих, що на основі умови заснували державу.

Альфред: То тоді товариська умова, на основі котрої повстала держава, мала би бути послідним жерелом права?

Професор: А певно, що так!

Альфред: Коли я се добре зрозумів, бу- либ пан професор приклонником теорії Русса?

Професор: Що правда і головна гадка мого погляду появляє ся вже у Русса, але мій погляд не має нічого спільного з тим штучним способом, як собі Француз уявляє contrat social. Я лише приймаю, що через товарискі умови переносить кожний часть авторитету з себе на державу. А коли вже держава добила ся раз авторитету, то пізнійше ніхто не може її рабувати, ані ті, що пізнійше народили ся, ані люди посторонні, захожі.

Альфред: Се правда: коли держава добила ся вже авторитету! Але мені здає ся: з ате-

їстичного становища, перші основники держави не могли державі надати навіть справдешнього авторитету над своєю власною особою, а тим менше над иншими.

Професор: А однак кожний міг в части переносити право розпорядимости над самим собою на завсїгда на державу і тим себе вязати!

Альфред: Так, коли приймемо природний, Богом в людські серця висланий закон, а инакше ні.

Професор: Се чейже признаєте, що я є моїм власним паном, і як схочу, можу підчинити ся другим. На се не треба Божого закона.

Альфред: Ви можете добровільно другому підчинити ся, після вподоби, але не можете зобовязати себе єго слухати, коли вже наперед не приймете природного Божого морального закона.

Професор: Коли я обіцюю когось слухати, то пізнійше я обовязаний слухати, без огляду на Бога чи природний моральний закон.

Альфред: Після мого погляду се хибно. Бо таким самим правом, яким обіцюємо, можемо пізнійше від обітницї звільнити ся, після вподоби. Звідки мала би обітниця набирати сили, вязати на все вашу волю? Коли не приймемо природного морального закона, що приказує нам додержати умови, то в совісти не можна зобовязати ся хоть би хто знає до якої торжественної обітницї. Після того самого права, яким щось прирікаю, можу пізнійше то відкликати.

Професор: Таж сам розум домагає ся, щоби додержати даної раз обітницї!

Альфред: Жаданє розуму? Таж я вже вказував на то, що з атеїстичного становища жа-

данє розуму не може витворити правдивого обовязку совісти. З становища богохульника жаданє розуму може що найбільше то значити: се не розумно, неблагородно, противне достоїнству чоловіка не додержувати обітницї. Але які се може мати наслідки особливо при великій числі людей? — Впрочім — і тут вертаю до вихідної точки нашої розмови — хотїй би ми прийняли, що перші основники держави згодили ся на авторитет що до своєї власної особи, то на других не могли цілком розтягнути сего авторитету. Дійсно, звідки приходять они до такого права нас, своїх наслідників зобовязувати в будучині? Звідки маємо такий обовязок, щоби ми виповняли їх волю? — Одним словом: або треба вірити в Бога і єго моральний закон, — або ніколи не дійде ся до правдивого обовязку совісти.

Професор: А однак не можна сего заперечити, що загальне добро конечно домагає ся підчиненя поодиноких горожан під державні закони.

Альфред: Певно що так, без послуху для державних законів нема мови о державі. Але що зобовязує мене журити ся взагалі державним добром, або загальне добро висше ставити як мою приватну користь. Коли приватної користи дібує ся ліпше нарушенем державних законів, то чому не мав би я їх переступити?

Професор: Бо більшість, або загал заслугує безперечно на першенство і їх добро треба уважати чимсь висшим, як добро поодинокого!

Альфред: Без сумніву, але з того, що щось є ліпше, благороднійше чи розумнійше, ще не випливає, щоби я був до сего зобовязаний. Я собі найближший і свій власний пан, тож мо-

що останні з них, як н. пр. студента С. про Стефаніка та ст. Ос. про Гоголя уявляли з себе щось надзвичайно слабеньке. Особливо треба се сказати про першого докладчика. Цікава тема привабляла чимало народу і було прикро бачити здивоване і обурене на обличчях слухачів за неповагу до аудиторії.

Другий реферат був трохи красний, але теж більш імпровізація. На нього оден з товаришів студент Пастернак узяв ся написати кореферат і виявив надзвичайне умінє користуватись науковим матеріалом. Не помиляємось, коли скажемо, що за весь час естования гуртка се було серйозне трактованє питання. Слухачі були дуже вдоволені. Сподіваємось, що з працями товариша будемо мати зустріч ще не раз. Годить ся прийняти до уваги гурткові вказівки товариша, що від рефератів не можна вимагати нових думок та оригінальних поглядів, але коли они виступають перед аудиторією, то повинні ознайомитись з сучасною науковою літературою питання, о не жувати компіляції, що писали ся сорок років тому.

На побільшенє своїх коштів гурток уладив 5. листопада вечірку. Повелось у нас так, що всі українські вечірки надокучили усім своєю одноманітністю. Беруть ще як-так білети на них, але щоб на них піти — боронь Боже! Репертуар всім відомий, перевідомий: гонак, „Гетьмани“, „Ой Дніпре“ і таке инше. Останній концерт був щасливим одинцем, бо на ньому з задоволенєм довелось почути нового з українського репертуару.

Здавалось, концерт повинен був би дати зиск, але сум та й годі. Булоб жартом як би се не було дійсністю! При валовому зборови в тисячу карбованців з лишком — зосталось 13 карбованців дефіциту.

Хай видатки надзвичайно великі — за салю, наприклад, 260 карб., алеж лишаєть ся щеж 800 карб., то не можнаж бо їх тринькати на всі боки. Концерт на громадську користь, то й повинна бути економія у видатках. Коли артисти на добродійних вечірках не хотять инакше співати, як за гроші, то вже нема чого з ними дуже панькати ся. Годі їх возити у каретах. Хай на далі упорядчики українських вечірок ошадніише поведать ся з коштами то й зиск буде.

Одеска українська студентска громада з

жу робити, що хочу. Подобає ся мені ставити висше загальне добро над мою приватну користь, то добре; а коли мені більше подобає ся глядіти власної користі без згляду на загальне добро, то ніхто не має права потягати мене до відвічальности і мішати ся в мої справи. Чейже нема Бога, що всіх судить; се ви самі, пане професор, кажете; тож і нема також відплати поза гробом. Для того можу робити, що мені подобає ся. Інші можуть уживати проти мене насилля, але ніколи того не можуть осягнути, щоби я вважав себе зобов'язаним їх волю уважати своєю волею. Звідки приходять мені розказувати сі живучі куни пороху? Коли нема Бога, то кождий чоловік є сам собі паном. Его воля — се его найвисший закон, а его сила — се его право.

На сім розмова скінчила ся. З роздратованого, трохи гнівного тону, яким професор особливо при кінци відповідав на питання, зміркував Альфред, що професор поза се нічого більше не знає, і що не можна сподівати ся дальших пояснень. Тож розпрацав ся, а по дорозі до дому старав ся зібрати разом то, що чув.

Яко вислід всеї розправи станула ясно перед его душею правда: Без Бога нема правдивого авторитету; без Бога кождий чоловік собі пан і то найбільший, що може робити, що ему подобає ся. Можна его силувати робити щось проти своєї волі, але до нічого не можна зобов'язати. Бебель має слупність: наколи нема Божого авторитету, то нема і ніякого земского. В еути річи єсть се лише вільний переклад слів св. Павла: „Нїєсть власть, а ще не отъ Бога“. Се лише поверховна облуда, коли наші учені заперечують естование Бога, а пізнійше мимо того говорять про авторитет і обов'язках совісти.

(Дальше буде.)

початку сього академічного року робила заходи, щоб скликати збори громади, але якось не вдавалось, бо старі члени через брак відповідного часу, якось неохоче ставились до сього, а нові не були ознайомлені з попереднім житєм громади. На старих громадян, взагалі, не можна було поклатись, бо більшість з них в сьому році вже кінчає університетську науку; щож до молодих, то праці треба було познайомити з одного боку — між собою, а з другого — з працею громади.

Для сього бюро (рада) громади уладило, на взорець галицьких зборів подібного роду, так званий „комерс“. Комерс — то є товариска бесіда — вечірка, на якій всі присутні знакомлять ся між собою.

Сей комерс пройшов дуже жваво. Нові члени, які були на ньому, з великим задоволенєм і втіхою слухали промови бесідників. На сьому комерсі виголосив по білорускому промову один з членів редакційного комітету білорускої газети „Наша Ніва“, в якій він привитав Українців від імени білоруского студентства.

На сьому комерсі було обрано нове „бюро“ яке вже потім, на одному з своїх зібрань, виділило з себе дві комісії: фінансову і літературну, при чому координувати діяльність комісій має бюро.

В сьому році громада має провадити правильні відчити (реферати) і комерси по черзі, один раз на два тижні кождий.

В Одесі заснував ся „Гурток студентів Українців культури польської“ (Kółko studentów ukraińców o kulturze polskiej), який являє ся філією одескої української студентської громади. Єстьвє він як окрема філія громади для того, що він має на меті працювати серед спольщеної української інтелігенції, яка уважає себе польською, що вимагає особливого знаня умовин, серед яких доводять ся працювати.

Що до становища спольщеної української шляхти, то гурток гадає, що ідея демократизму, ідея народолюбства вимагає від сеї шляхти, щоб она не була відірваною від того народу, з якого она сама походить і серед якого живе.

Разом з тим сей гурток, ідучи слідом за відомим австрійским теоретиком національного питання Р. Шпрінгером, думає, що лиш від волі самого індивідуа залежить вибір нації. Ось через що сей гурток не ставить сеї справи „ребром“, як то робив небіщик проф. В. Антонович, і не каже, що всі ті, котрі не вважають себе Українцями, в імя ідеї демократизму, повинні виїхати з України і оселити ся в Польщі і там працювати серед польского народу.

Безперечно, що послідовне народолюбство вимагає бути членом того народу, серед якого живе людина; але можливе і таке зявище, що ся людина признаючись до иншої нації польської, всеж може любити той народ, серед якого живе.

Маючи все те на увазі „гурток“, має на меті:

- 1) будити українську національну свідомість серед спольщених студентів Українців і привернути їх до українства;
- 2) виробляти певні шляхи до порозуміння з тими, хто вважає себе за Поляків, бо Українцям з польською культурою легше се зробити, ніж Українцям з російскою культурою.

(Конець буде.)

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Парламентарне положенє в державній раді знов погіршило ся. Як ми вже звіщали, укр.-руский клуб домагає ся, щоби з означених хліборобам яко винагорода за ухваленє торгових договорів в скількості 6 мільонів корон (з того на Галичину 1½ міль.) приділило міністерство рільництва прямо для руских надогосподарских товариств (а не через галицький сойм), крім того домагає ся заспованя руского виділу богословского і правничого у Львові, а на останку рівнорядности Русинів і Поляків в урядах. Заповіджено правительству, що наколи

сьим домаганєм укр.-руского клубу не буде вдоволено, розпічне ся руска обструкція і дійсно подано зараз два наглі внесень, а над першим з тих внесень д-ра Трильовского про переслідованє колядників розпочала ся вчєра розправа.

Міністер-президент бар. Бінерт запросив до себе представників укр.-руского клубу на поведілок на послуханє, а переговори сі мали відбувати ся також в приві міністрів д-ра Білінського і д-ра Дулемби. Понеділкові переговори не довели однак до ніякого висліду, як звіщають віденські дневники. На второк були заповіджені переговори представників усіх хліборобских стороництв з міністром-президентом, відтак рішачє засіданє парламент. комісії Слав. Єдноти (котре опісля відрочено на 7 год. вечером), а крім того переговори представників укр.-руского клубу з бар. Бінертом. Однак і вечірне засіданє Єдноти не довело до успіху.

Найбільші перепони роблять чєські хліборобники, котрі готові ухвалити торговий договір з Румунією, однак вимагають відроченя закона про повновласть торгово-політичну. На се заявив міністер-президент представникам хліборобників, що в такім случаю правительство не могло би дати винагороди хліборобам, а коли представники хліборобників на се відповіли, що не ухвалили би торгового договору з Румунією, сказав бар. Бінерт з притиском, що на случай відкинєня в палаті торгового договору з Румунією або ударемнюваня его обструкцією, рішив ся розв'язати державну раду.

З чєских жерел також оцінюють положенє яко вельми замотанє і грізне. Zentrum запевняє що парлам. комісія Слав. Єдноти 11 голосами проти 5 заявить ся за обструкцією (а іменно чєські хліборобники, радикали, молодочехи, москвофіли і група Странского). Настрій чєских хліборобників і молодочехів та Словінців є вельми войовничий. Заявляють они, що відступлять від обструкції лише тоді, наколи правительство за згодою Німців і санкцією Корони обезпечить, що в найблизшій часі відбуде ся обнова кабінету і то така, що крім 6 Німців засядє в нім 3 Чехів, 2 Поляків і 1 Словінець, а міністерство внутр. справ буде признанє невтральним.

Чєські хліборобники сподівають ся таким заколотом приневолити бар. Бінерта або до уступленя або до обнови кабінету. Corr. Zentrum зазначає, що тепер покаже ся, чи справді сильне становище бар. Бінерта, бо коли оно дійсно сильне, то розв'яже він держ. раду, а коли ні, то прийде нове правительство і осягне все потрібне.

Перепони ухваленя торгового договору з Румунією і закона про торгово-політичну повновласть робить укр.-руский клуб а цілє рускої обструкції поясняє віденський дописуватель „Діла“ ось як:

„Істория розпочатої вчєра обструкції — о скілько подробиці надають ся до публичної відомости — така:

„В 19-ій сесії, коли Слав. Унія розпочала обструкцію, і укр.-руский клуб вніс в тій самій цілі кільканайцять наглих внесень. По отворєню теперішної сесії в оголошенім клубом комунікаті зазначено, що клуб уважає ситуацію за незмінєну і не має причини змінити своєї тактики. Се значило, що клуб стоїть дальше при тім, щоби своє опозиційне становище заманіфестувати обструкцією й наглими внесками. Розходило ся тільки о се, чи внести більше число тих внесень рівночасно з Славянською Унією, чи може ждати, аж правительство погодить ся з Унією і доперва тоді показати самостійно, що і Русини мають в державі голос. Тут був досить важний аргумент, що коли так правительство, як і всі парламентарні партії зігнували нашу опозицію і взагалі істнованє Русинів в парламенті, коли в 19-ій сесії наша обструкція була тільки частією обструкції Славянської Унії, то вони зроблять се і тепер. Тому то укр. руский клуб поки що доклянув до наглих внесень Славянської Унії кілька (4) своїх, котрі ріжно мож було розуміти. Їх мож було брати так за строго річеві в справах для руского народу дійсно наглих як і за обструкційні. Зголошючи ті, незнати чи річеві, чи обструкційні, внесенья, клуб рівночасно рішив виступити з

обструкцією в хвили, коли ігноруюче Русинів правительство погодить ся з Слав. Унією та коли Поляки будуть тріумфувати, щоїх „австрійський патріотизм“ і їх „політичний змісл“ виратували парламент, а з тим може і саму державу. Тоді наша обструкція заманіфестувала би ся плястичнійше і укр.-руський клуб в болючий спосіб пригадав би палаті, що в Австрії жиє ще один народ, доси державою безвинно поневіряний.

До такого тактичного маневру спонукала укр.-руський клуб іше друга справа. В довірочній дорозі наш клуб довідав ся скорше ніж інші партії, що правительство мусить перед Різдом полагодити парламентарно справу торговельних договорів. В справах термінових, в справах з так коротким речинцем, яких не можна полагодити параграфом 14-им, всяка обструкція може приперти правительству до муру. В таких случаях навіть засадничі противники обструкційної тактики заявляють ся звичайно за обструкцією. З отсих причин, як і з інших, котрі поки що не надають ся до опублікованя, наш клуб рішив розпочати обструкцію між першим читанем бюджетової провізорії, а першим читанем торговельних договорів“.

Ціною залишеня обструкції має бути вдоволене наведеним в горі домаганям укр.-руського клубу.

Одначе сему знов супротивляє ся польске коло добачаючи в тим нарушене політичних і економічних інтересів польских.

Наслідком того в парламентарних кругах уважають положене безвихідним і переважно думають, що вже в тих днях послідує розв'язанє державної ради. Mittags Ztg. запевняє, що бар. Бінерт має вже в руках цісарський декрет“.

Заграниця.

На однім з засідань турецького парламенту прийшло до великих обьяв недоволеня, позаяк великий везир збороняв ся предложити палаті угоду в справі концесії для англійско отоманського товариства дотично корабельної плавби в Мезопотамії, тим більше, що се не обтяжить авсім держави під фінансовим зглядом. В разі, колиб его до сего змусили, заявив великий везир, що уступити зі свого становища. Засіданє треба було перервати, а коли его пізнійше знов розпочато, провідник молодотурків, Галіль, старав ся ослабити значіне внесеня, підносячи, що наразі розходить ся лише о се, чи монополеві концесії годить ся предклатати парламентови. Два лолодотурецкі послы виступали проти становища правительства. Великий везир забрав знов слово і заявив, що правительству аж до голосованя над законом о уділюваню концесій витреває на своїм попереднім становищі.

Як доносить Tanin, з огляду на грозяче міністерияльне пересилене в Туреччині, яке булоб для краю вельми небезпечне, рішила більшість молодотурецького сторонництва справу корабельної плавби в Мезопотамії вважати концесією, яка не накладає на державу ніяких фінансових зобовязань і не жадати для того предложеня сеї справи парламентови. Але є крім сего опозиція, якої сила не є знана. Турецька печать твердить загально, що належить уникати міністерияльного пересиленя.

Просимо відховити передплату.

Новинки

— Календар. В четвер: руско-кат.: Софронія; римо-кат.: Аделіяди. — В п'ятницю: руско-кат.: Варвари м.; римо-кат.: Лазаря еп.

— 3 „Сільського Господаря“. На заг. зборах філії в Бережанах дня 8. с. м. вибрано головою філії проф. гімна. Григ. Бобяка, а секретаром о. Короля. — На заг. зборах філії в Краківці дня 12. с. м. вибрано головою о. І. Волосяньського, а секретаром п. Вас. Волощак. — Дня 11. с. м. відбули ся І. заг. збори філії „С. Г.“ в Кошичинях. Головою вибрано д-ра Л. Саф'яна. — В найближших днях відбудуть ся перші заг. збори філії „Сільського Господаря“ і в Ходорові в салі „Сокола“ дня 16. с. м. о 2. год.; в Бродах в салі „Основи“ дня 21. с. м. о 11. год.; в Дрогобичи в „Нар. Домі“ дня 20. с. м. о 1. год.

— Заборона київською цензурою закордонного виданя. Київська цензура закордонних видань заборонила продавати в Росії недавно видану у Львові книжку творів М. Коцюбинського під назвою „З глибини“.

— 3і Станіславова. На будову ювілейної церкви Непор. Зачаття Прч. Діви Марії в Станіславові зібрано в чершій половині сего року 3.70642 К.

— Польско-українська газета у Києві „Dzień“ повідомляє, що за ініціативою одного з польских магнатів з України з новим роком в Києві буде виходити щоденна польско-українська газета „Р. jednanie“. Газета мати ме два однакові відділи — польський і український. На редактора польского видділу мають запросити одного польского журналіста з Кракова; український відділ вести муть місцеві українські письменники.

— Британське біблійне товариство і українське євангеліє. Британське біблійне товариство замовило в московській синодальній конторі 40,000 примірників євангелія українською мовою по 10,000 примірників кожного євангеліста. Виконати зараз се замовлене синодальна контора не може, бо до сего часу випустила она з другої тільки євангеліє Матвія, Марка й Луки, четверту книгу євангелія ще тільки зложено, але не надруковано і перегляд українського тексту та коректа сеї книги ще не мало забере часу. Щоб виконати замовлене британського товариства, синодальна контора мусить не тільки поспішатись з друкованем четвертої книжки, а й наново передрукувати деякі раніше випущені. Між ними євангеліє Матвія вийде вже, здав ся, сьмим виданем.

— Крадежи на поchtі. З Нового Міста, добромільського повіта доносять: Дня 3. с. м. вислапо з Хирова до Нового Міста грошевий мішок з порученими грошевими листами на суму 400 К. Почтовий кондуктор приймив сеї мішок і віддав его ненарушеним до рук почтового ісланця в Новім Місті. Однак мішок не дійшов до рук почтмайстра, лиш щез в якийсь спосіб меж двірцем залізничним а урядом почтовим в Новім Місті. Крадіж сейчас викрито і повідомлено про се жандармерію а разом і дирекцію почт у Львові. На слідство привіхан п. Дальборж, що велів арештувати ісланця і розпочав дождження, котрих вислід покищо не звісний. — В справі крадежи мішка з грошевими листами в сумі 14,000 К на головнім двірці у Львові зрештовано нотованого злодія Івана Гуменчука, на якого паде підозрінє, що брав участь в тій крадежі. Бувшого почтового візника Миколу Чесневича, підозрілого також о участь в крадежі, доси не висліджено. Вийшло тепер на яву, що Чесневич будучи в службі, скрав раз до другого візника, що „вартя би такий мішок з грішми стягнути, а заїхав би до Америки“.

— Крадіжи в львівській в шпиталі. Оноді спіймано слугу з загального шпитала у Львові в хвилі, як продавав кунероль. Поліція донесла про се кр. виділови, який зарядив провірене книг і засобів харчу в магазинах шпитала. Показало ся, що служба розікрала з магазинів ріжних річей на кілька тисяч корон. В останних часах хорим не давано вина, приписаного лікарями. В наслідок того кр. виділ визначив до точного провіреня тих крадіжкий комісією, в якої склад входить заст. кр. маршалка др. Пілат і др. Онішкевич.

— Мечніков про холеру у дітей. Відомий вчений Мечніков винайшов бактерію, яка викликає пошесть холери у маленьких дітей. Досліди над сею хворобою Мечніков робив на протязі всього тіла в Пастерівскім інституті в Парижі. Що ся хвороба дуже шкідлива, видно з того, що в самім Парижі, вмирає від неї більш двох тисяч дітей. Раніше лікарі думали, що дитяча холера залежить від отровня продуктами травління. Мечнікову вдало ся довести, що ся хвороба викликає ся окремо бактерією протеем. Она також пошесть, як і азиатська холера, тільки вібріони ріжні. Дізнавшись, що викликає хворобу, Мечніков узяв ся добитись, як ся бактерія попадає до дітей. Після послідів виявило ся, що бактерія розводить ся в гною. Відти розносять ся літом мухами на їжу і з нею по-

падає в жолудок материй і взагалі осіб, як і ходять біла дітей. Хоч дорослі люди не слабують на сю хворобу, але в них тільки бактерія легко розводить ся і може переходити від них на руки і лиця дітей. Щоб оберігти ся від дитячої холери, Мечніков радить двати дітям тільки варене молоко і пильно слідити, щоби руки та лице дітей та осіб, які ходять біля дітей, були чисті і незасижені мухами. Належить також обливати горячою водою всі продукти, які дають дітям. Про наслідки дослідів Мечніков сповістив на останньому засіданю парискої медичної академії.

Оповідки.

— Св. Николай на „Бесіди“ у Львові. Заходом і на просьбу товариств: „Руска Захоронка“ і „Дешева кухня“ загостив св. Николай на „Руску Бесіду“ (Ринок 10.) в суботу 18. с. м. о год. 3. по полудни до малих діточок, а в друге о год. 9. вечер до „діточок старих“. Крім великого коша всіляких дарунків, які роздасть всім чемним дітям, прибрав собі Святитель до помочи окремиї комітет, зложеної з найгарніших паночок та таких самих молодих панів і тих поучив, як мають бавити гостей. Просимо отже на се сьвято всі рускі львівські Родиня. Хто би мав яку просьбу до св. Николая, зволить вчинити се письменно в суботу на руки курсора „Бесіди“. — Вступ на пополудневе торжество 50 с., на вечірне 1 К, академ. 50 сот. — Від Виділу „Рускої Захоронки“ і „Дешевої кухні“.

— Концертна поїздка. З низше наведеною програмою відбудуть ся концерти в отсих днях і місцевостях: в Борчеві в неділю 19. с. м., в Бучачи в понеділок 20. с. м., в Монастирських ві второк 21. с. м., в Коломиї в середу 22. с. м., в Вашківцях в четвер 23. с. м., в Вишніці в п'ятницю 24. с. м. і в Чернівцях в неділю 26. с. м. Програма: 1) Haydn, Trio Nr. 5. g dur, Andantę, Poco adagio, Finale. Rondo all'Ongharese, violine п. Хоткевич, cello п. Волинюк, piano п. ні Хоткевича. 2) Д. Січинський, Finale (слова Б. Лепкого) п. Семенів, 3) Maurice Moszkowski Scherzo Valse, п. ні Хоткевича. 4) Г. Хоткевич. „Бури на Чорному морі“, в супроводі бандури, Г. Хоткевич. — 1) М. Лисенко. „Чи ми ще зійдемо ся знову“ (слова Т. Шевченка) в супроводі cello, п. Семенів. 2) G. Gotterman. 3-tes Concert H-moll Andante espressivo, п. Волинюк. 3) М. Лисенко. „Коли розлучають ся двоє“, дуєт (слова Гайного) п. Семенів і п. Хоткевич. 4) Weber. Oberon (trio аранжоване Renaud de Vilbac et A. Lefort, п. Хоткевич, п. Волинюк і п. ні Хоткевича.

— 3 залізниць. З огляду на збільшений рух особовий підчас Різдяних сьвят і для уможливленя подорожуючим догіднійшої їзди переходити будуть дня 21, 22, і 23. грудня с. р. поміж Львовом а Краковом надзвичайні поїзди особові. дня 21, 22, і 23. поїзд поспішний ч. 10, котрий відїздить зі Львова о год. 9. мін. 24. вечером; дня 21. і 22. поїзд особовий ч. 19/II, який відїздить з Кракова о год. 10. мін. 50. в ночи а приїздить до Львова дня 22. грудня о год. 7. мін. 45. рано. Поїзд поспішний ч. 10 задержить ся на стациях: Городок Ягайл., Судова Вишня, Мостиска, Перемишль, Ярослав, Переворек, Ланьцут, Рашів, Сендзішів, Річчівці, Дембівця, Тарнів, Солотвина, Бохня і Підгірє-Плашів, а поїзд особовий ч. 19/II на всіх стациях. Поїзд поспішний ч. 10 дійде до Кракова до поїзду поспішого ч. 4. залізничі північної, який відїздить до Відня.

Посмертні оповістки.

— Антоніна з Должицких Брик, мати професора гімна. д-ра Ів. Брика, упокоїла ся в Устриках долішних дня 9. с. м. в 61. році жита. В. і. п.

Наука, штука і література

— Генріє Кляйст. Наречена зі Сан-Домінго. З німецької мови переклав о. Пашук, Львів 1909. Наклад „Універсальної Бібліотеки“ (яко 6. книжочка). Стр. 48, 32-ки. Ціна 30 сот.

— „Ревізор“ на вірменській мові. В Тегерані вірменське драматичне тов-о виставляло „Ревізора“ на вірменській мові. Небавком „Ревізора“ переложуть на перську мову.

— „Серей“ в трупі М. Садовського. Дня 10. с. м. в театрі „Грамотности“ в Києві вперше в сьому

ПО НИЗКИХ ЦІНАХ ПРАКТИЧНІ ПОДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ. БАРХАНИ — ХУСТКИ зимові — ГАЛЬКІ — ТРИКОТИ — ПОНЧОХИ — СКАРПЕТКИ — СОРОЧКИ МУЖЕСКІ, ЖІНОЧІ, БІЛІ і В КРАСКАХ — ПЛЕДИ — СТАНИКИ — — — — — Фірма: І. ДРЕКСЛЕР СІННІ Львів, площа Капітульха ч. 2.

сезоні виставлено „Євреї“ Чірікова, в укр. не рекладі.

— Нова книжка Івана Франка. „Універсальна бібліотека“ у Львові видала книжочку: Апулей Мадавський „Амор і Психе“. Мітологічне оповіданє. З латинської мови переклав Іван Франко. До перекладу додано переднє слово Івана Франка про Апулея.

В церковній справі.

(З кругів духовенства).

„Свій до свого“ — се клич, який паде сьогодні в устах кожного інтелігентного Русина. І сей клич має своє глибоке оправданє. Переведенє его в жите, се для нашої суспільности переважна підойма в її культурно-економічній розвою. Та поки що сей клич існує по правді хіба лише в наших устах, бо на ділі, в практиці, ми дуже часто забуваємо на него. Забуваємо на сей клич не тільки тоді, коли ходять о якесь загальне і подальше добро, але не тямимо про него навіть і тоді, коли розходиться ся безпосередно і очевидно о наш личний або становий інтерес.

Заходом кількох діяльних одиниць з посеред нашого духовенства, основано перед кількома літами торговлю церковними річами „Достави“. Ціль „Достави“ — достарчати нашим церквам солідні товари, підносити рідну штуку і промисл, а чистий зиск з торгівлі обертати на запомоги бідних церков та священничих сиріт. Осідок „Достави“ був доси в Станіславові. Однак перед роком постановив поважний збір наших священників основати філію єї у Львові; а на послідних загальних зборах порішено навіть, з огляду на лучший розвій сеї інституції, перенести з слідуючим новим роком центральну управу до Львова. У Львові мав би бути отже центр сеї торгівлі, а в Станіславові остала би головна єї філія.

Здавало ся, що руский клир, маючи свою, власними силами основану торговлю церковними річами, в якої крім того чистий зиск іде на єго церкви і сироти, попре її так, що крім „Достави“ не буде для него віякого другого жерела до заспокоювання своїх церковних потреб. На жаль так оно досі не дієсь.

Правда, „Достави“ стоїть вже добре, має досі два склади, а небагом має замір приступити до заложення третого складу; однак весь інтерес не йде ще так, як повинен би іти з огляду на число руских церков і руского клиру, тай з огляду на те, що се не тільки наша власна станова, але також одинока національна торговля церковними річами.

Та не тільки горожанський і становий інтерес промовляє за поспранєм „Достави“. В сій торгівлі знаходить покупець далеко соліднійший товар, чим за таку саму ціну або й висшу у інших чужих або приватних купців. Крім сего „Достави“, маючи на оці не тільки інтерес купецкий, але й церковно-народний, старає ся надати своїм виробам ціху нашого, східного обряду, приворвлену до рідного, руского духа. В тій цілі функціонує при „Доставі“ комісія обрядова, зложена з найліпших знатоків нашого обряду. І задля того також наважала „Достави“ купецкі зносини з деякими аналогічними фірмами за кордоном. Сими то утворами, держаними в стариннім рускїм стилю, звернула она загальну увагу на стрийській виставі і узяла навіть золоту медалю.

З огляду на се, жаліти приходиться ся над тими нашими одиницями, що маючи свою питому і так солідну фірму, заспокоюють церковні потреби завжди ще в торговлях приватних, а навіть чужих і для нас ворожих. Така робота і не патріотична і сильно нерозумна. Неінтелігентна селянина можна ще оправдати, коли затягнутий і затуманений агентом полаходить закупити в чужій склепі. Але прикро приходиться оно дивитись, як немало наших інтелігентів — священників поминає свою торговлю і іде до чужих; сего не можна вже узглядити ніякими зглядями.

Тому в імя нашої станової солідарности, в імя добра наших бідних церков і наших нещасних сиріт, в імя нашого рідного промислу і нашої церковної штуки, вкінці в імя нашого власного інтересу — сьміємо отсим публично візвати наше духовенство.

Дорогі Братя! заспокоюйте свої церковні потреби тільки в нашій питомій і одинокій, українській торгівлі „Достави“! Тут дістанете всякий товар в як найбільшій якості і по вельми уміркованій ціні, товар, якого з огляду на вимоги нашого обряду не дістанете в жадній иншій фірмі. Кождий сотик, який дасте заробити „Доставі“, зверне ся Вашим церквам і Вашим сиротам!

Так само звивайте своїх парохіян, щоби і они купували церковні річи тільки в „Доставі“.

Перестерігайте їх, щоби не давали ся обдурювати несовісним факторам, що крутять ся по Львові і полюють на їх несвідомість, підшиваючиєс нераз під фірму „Достави“, або їх вандрівним агентам, що розкидають по селах за дороги гроші непотрібні річи.

Вкінці памятаймо і на се, що кожда подібна інституція, яка має добре розвиватись, потребує вкладу значнійшого гроша. Чим більшим капіталом она орудує, тим лучше може она свою задачу сповняти: спрваджувати гарнійші і здібнійші товари і давати їх по дешевних цінах. Тому піддержуйте єї також материяльно, й то тим способом, щобиєс вступали в єї члени (складаючи уділи по 20 К і 1 К вписового) і віддаючи до неї свої або церковні гроші на щадничі книжочки (по 6%). Діло нашої церковної спілки певне, і тому льокапія грошей в сій інституції зовсім забезпечена.

Так, дорогі Братя, держім ся разом. Ви і Ваші парохіяни, нехай не знають иншої торгівлі церковними річами, як тільки одну „Доставу“!

Надіслане.

(На сю рубрику редакція не відповідає).

ОКУЛІСТ

Др. Ярослав Трушкевич

орднує від 1. листопада 1909 в СТАНИСЛАВОВІ, ул. Собіського 20.

Телеграми

з дня 15. грудня.

Відень, Парламентарна комісія Слав. Єдноти узвалила 11 голосами проти 5 розпочати обструкцію. Ческі і словіньскі псли поставили 40 наглих внесень. Псли говорять, що при таким стані правительство втраптиши надію на переведенє своїх плянів розваже палату, а в найліпшій разі замкне сесію.

Відень, На початку нинішнього засідання палати послів по відчитанню внесень та запитів, п. Петрушевич доказував наглість своєї внесень що до посліднього патенту о карі буків. Говорив вчисти по руски, вчисти по німецки.

Відень, Угоди з Русинами ще не переведено. Бар. Бінерт мав однак заявити, що в засаді годить ся на те, аби жаданий ключ при розділі квоти призначеної на годівлю худоби, був захований.

Важне для Селян!

Від 500 до 1500 К машина до виробу цементового промислу. Одна машина виробляє дві дахівки на раз, денно 500 штук. Цегол 1500 до 3000 штук денно.

На складі:

Дім комісово-тогovelьний

І. Зубика

18(12-?) Львів, ул. Млиарска ч. 2.

Ол. Барвіньскій, Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові (на основі жерел). — Ціна 80 сотиків.

Ол. Барвіньскій, З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego, listw. G n i e w o s z a, szefa sekcijnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Ціна 10 сот.

Гомерова Одиссея, переклад Ніциньского Байди). Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідія, переклад Сердешного. — Ціна 1 К.

Григорій С. Скворода. — Ціна 30 с.

Кониський, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.

Княгиня 30 с.

Проф. Ратміров, повість Мордовця. — 40 с.

Оржешико, Великий, новела. — 50 с.

Йов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

Тр.-кам. Уряд парох. в Заболотіві

пошукує півця церк. іспитованого, з добрим теоровим голосом, і списібного до веденя хорального співу. Удержанє: Платня стала 20 корон місячно і можливі доходи. Точнійші дані при личнім зголошеню. 108(5-8)

Перепекські

ЛИСТКИ

з погрудєм Івана Мазепи можна набувати в адміністрації „Руслана“, в „Сокільскім Базарі“ або в книгарні Тов-а ім. Шевченка у Львові. Примірник 6 с.

Образи Шевченка, Хмельницького, Котляревского, Лисенка від 6-200 К. Фігурки з гіпсу а 80 с і 1-20 К, Краватки, гердани, сорочки, фартушки, шапки сокільскі і козацкі, альбоми, перфуми, спинки, брошки і шпильки з гербом, тутки і паперці різного рода поручають. — Склади „Сокільского Базару“ у Львові, Стрию і Станіславові.

Біда з лихим

жолудком

а стали наслідки того є: брак апетиту, біль жолудка, мловєнє, забурєня при травленю, біль голови і т. д. На то певно помагають

КАЙЗЕРА

МЯТОВІ ЦУКОРКИ

випробовані лікарями!

Ділають оживляючо, причинають ся до травленя і до скріпленя жолудка.

Пакет 20 і 40 сотиків.

Можна набути у всіх аптиках.

91(12-12)

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1909.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станіславова	5:45	—	—	—	—
Коломні	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Іустомит	7:29	11:45	4:25	10:15*	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Любіня	8:00	9:57	2:00	9:00	11:45*
Рави рускої	7:10	12:40	4:30	—	—
Янова	8:05	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	10:05A	1:48B	4:30	8:20
Брухович	8:15	12:40	3:27B	5:50†	9:35B
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
На Підзамче:					
З Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Курович	—	—	11:19	—	9:39
Винник	8:07	—	11:19	3:25	9:39
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Гашева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станіславова	—	—	2:50	—	—
Коломні	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Іустомит	7:30	10:35*	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	—	3:40	10:45
Любіня	6:00	9:05	2:15*	3:40	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	—	11:35B
Янова	8:20	10:10	1:37†	3:40	6:30
Брухович	7:21	11:05	1:30B	5:50†	8:34B
Брухович	6:14	9:00A	12:41B	3:45	7:10
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:10
З Підзамче:					
До Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Курович	—	7:13	—	2:52	—
Винник	5:44	7:13†	1:30	2:52	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі і свята від 10/6 до 18/6. А) Лише в неділі і свята від 1/7 до 31/8. — Б) Лише в неділі і свята від 1/6 до 30/9. — В) В неділі і свята а від 1/6 до 30/9 щодень. — Г) Щоденно від 1/7 до 31/8. — 3) Лише в неділі.

